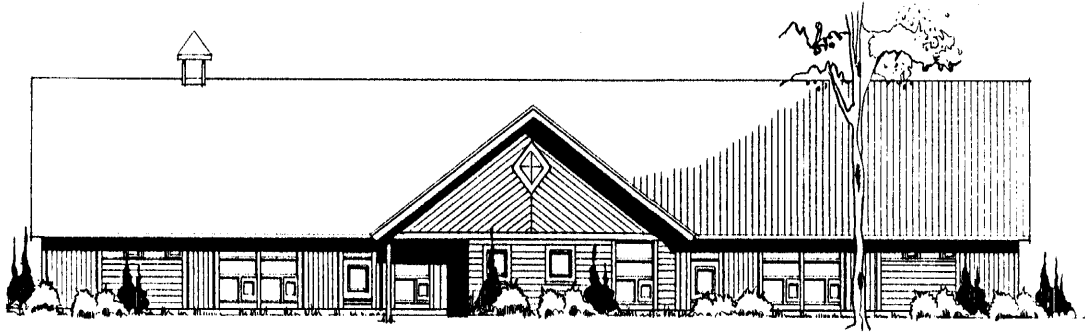

KIRKEBYGDEN BARNEHAGE

ÅRSPLAN BARNEHAGEÅRET 2023 - 2024

Alle avdelingene har egen telefon.

Nasse Nøff: 993 17 965

Ole Brumm: 993 20 547

Tigergutt: 993 20 386

Petter Sprett: 993 20 438

Heffalompen: 457 22 548

Kengu: 989 01 987

Styrer: Torill Myre: 940 17 915/924 33 170.

E-post: torill.myre@valer.kommune.no

Hjemmeside: www.kirkebygden.no

Adresse:

Kirkebygden barnehage

Folkestadveien 2

1592 Våler i Viken

Innhold

VELKOMMEN TIL KIRKEBYGDEN BARNEHAGE	4
ORGANISERING	4
BEMANNING	4
PRESENTASJON AV AVDELINGENE	4
Nasse Nøff	4
Ole Brumm	5
Tigergutt	5
Petter Sprett	6
Kengu	6
Heffalompen	6
BARNEHAGENS KJERNEVERDIER	7
DAGSRYTME	7
ÅRSKALENDER - TRADISJONER I BARNEHAGEN	8
MØTEOVERSIKT	8
DUGNAD	8
PLANLEGGINGSDAGER	8
TRADISJONER I BARNEHAGEN	8
HUSKELISTE	13
I DAG HAR JEG BARE LEKT	14
BARNET I BARNEHAGEN	15
VISMA «MIN BARNEHAGE»	15
MÅLTIDENE OG MAT	15
FREMMØTE	16
SYKDOM	16
FERIE	16
OBSERVASJON I BARNEHAGEN	16
BETALING AV BARNEHAGEPLASS	17
BARNAS KASSE	17
OVERGANGER	17
NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN (TILVENNING) (RAMMEPLAN KAPITTEL 6)	17
OVERGANG FRA SMÅBARN- TIL STORBARNSAVDELING	17
OVERGANG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	18
ORGANISERING AV AVDELINGENE	18
ALDERSBLANDEDE GRUPPER	18
GRUPPER PÅ TVERS AV AVDELINGENE	18
Tussi	18
SAMARBEIDSPARTNERE	19
SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE (Rammeplan kap. 5)	19

FORELDRESAMTALER.....	19
FORELDREMØTER	20
PERSONALSAMARBEID	20
ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE	20
BARNEHAGENS RAMMER.....	21
LOVER OG FORSKRIFTER	21
TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ	22
KOMPETANSEUTVIKLING	23
LESELYST OG LESEGLEDE	23
BARNEHAGENS PEDAGOGISKE ARBEID	23
BARNEHAGENS SAMFUNNSMANDAT	23
RAMMEPLAN FOR BARNEHAGENS INNHOLD OG OPPGAVER	23
FAGOMRÅDENE	23
DEMOKRATI OG BARNES MEDVIRKNING	24
MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT	24
PEDAGOGISK DOKUMENTASJON.....	25
OMSORG	25
DANNING	25
LÆRING	25
ARBEIDET MED BARNAS SPRÅKMILJØ OG BARNES SPRÅK	26
BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS	27
HOVEDTEMA 2023-2024	27
VENNSKAP OG RELASJONER.....	27
ÅRSTIDER OG HØYTIDER.....	28
HER- OG NÅ SITUASJONER.....	28
RAMMEPLANENS FAGOMRÅDER	28

VELKOMMEN TIL KIRKEBYGDEN BARNEHAGE

Da er det igjen et nytt barnehageår, og vi ønsker alle velkommen til oss. Små og store er godt i gang med å bli kjent, og vi gleder oss til et nytt år sammen med barna deres.

Kirkebygden Barnehage startet opp i august 1991, og barnehagen ble drevet av Stiftelsen Kirkebygden Barnehage og Grendehus frem til Våler kommune tok over barnehagen og driften i april 2016.

Se Facebook for bilder: Kirkebygden Barnehage og Grendehus

ORGANISERING

Barnehagen har seks avdelinger fordelt på to hus -Honningkrukka og Bikuben. Bikuben ble tatt i bruk 1. august 2018. Der er det to avdelinger, hvor begge avdelingene har barn i alderen 0-3 år. På Honningkrukka er det fire avdelinger. En avdeling for barn i alderen 2-4 år, og tre avdelinger for barn i alderen 3-5 år. Aldersinndelingen på avdelingene kan variere noe fra år til år.

Avdelingene heter:

Nasse Nøff, Ole Brumm, Tigergutt og Petter Sprett -holder til på Honningkrukka
Heffalompen og Kengu - holder til på Bikuben.

BEMANNING

Grunnbemanningen er 1 voksen per tre barn under 3 år, eller seks barn per voksen over 3 år. På hver avdeling er det en pedagogisk leder som har ansvaret for å lede det pedagogiske arbeidet. Barnehagen har en daglig leder som administrativ leder med pedagog- og personalansvar.

Barnehagen har totalt 23,2 årsverk fordelt på følgende stillinger:

Styrer/daglig leder: 1 stilling i 100%

Assisterende styrer: 1 stilling i 20%

Pedagogisk leder: 6 stillinger

Barnehagelærer uten lederansvar: 3 stillinger

Assistenter/fagarbeider: 13 stillinger

Lærings, barne- og ungdomsarbeider: 1 (ikke en del av grunnbemanningen)

I tillegg til den ordinære bemanningen er det tilretteleggingsressurser og spesialpedagoger som jobber med barn med særskilte behov. Det hender også at vi har praktikanter fra NAV Arbeid, og elever fra grunnskolen og videregående skole.

PRESENTASJON AV AVDELINGENE

Nasse Nøff

Vi er en 3 - 5 års avdeling med 19 barn, og personale som har jobbet sammen i mange år. Vi er opptatt av gode verdier og sosial kompetanse. Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre, og omfatter ferdigheter og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.

Vi ønsker å jobbe med de forskjellige årstidene og høytidene vi møter gjennom året. Når en ny årstid står for tur gir dette barna fantastiske muligheter til å utfolde sin skaperglede, undring og utforskertrang.

I tillegg til fagområdene ønsker vi å jobbe med "hjerterprogrammet". Dette er et konkret og praktisk opplegg om sosial kompetanse. Med utgangspunkt i små hverdagshistorier om barna Mats og Mille, faste samlinger her kalt Hjertesamlinger, og en hel "ide-bank" med aktiviteter, får barna konkrete rammer og målsettinger å knytte opplevelser og erfaringer til.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Vi er opptatt av bærekraftig utvikling, og barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. På Nasse Nøff er vi glad i å være ute, og vi er ute så mye vi kan, og liker å bruke kroppen vår i ulendt terreng.

Vi som jobber på Nasse Nøff er:

Mona Kolsvik Haugen	pedagogisk leder i 80% stilling.
Kjersti Storrø-Trana	pedagogisk leder i 20% stilling. Kjersti jobber på Nasse Nøff hver fredag.
Merete Fiko	barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling. Dette bhg.året jobber Merete 90%
Tone Duborgh	barne- og ungdomsarbeider 100% stilling.
Tone Iren Pettersen	barne- og ungdomsarbeider, vikar for Merete annen hver mandag.

Ole Brumm

Ole Brumm er en avdeling med 21 barn i alderen 2 til 4 år. På Ole Brumm er vi opptatt av at barna skal føle seg trygge og at barnehagen skal være et godt sted å være. Vi følger året og årstidene i mange av aktivitetene våre.

Som det står i Rammeplan for barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017) er omsorg en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Videre står det at barnehagen skal gi mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. Alle barn skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. For å oppnå dette prioriterer vi å være tilgjengelige for barna, og har som mål å bruke mye tid med barna på gulvet.

Frileken skal også ha en sentral plass i det pedagogiske arbeidet. Leken kjennetegnes ved at den er spontan, frivillig og styrt av barna selv.

Vi er også glade i å være ute, på barnas premisser. Det skal være gøy å være ute ☺ Vi deler ofte barna i mindre grupper, da går vi gjerne på tur eller har forskjellige aktiviteter inne eller ute i barnehagen. Det hender ofte at vi spiser på tur, både matpakker og varmmat.

Vi som jobber på Ole Brumm er:

Marte Thorvaldsen Aaberg	pedagogisk leder i 80% stilling, 20% stilling som assisterende styrer.
Viktorija Drevinskiene	barnehagelærer i 100% stilling.
Linda Marie Tålesen	barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling.
Britt - Synnøve Skovdahl	barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling. Dette bhg.året jobber Britt 90%.
Heidi Augensen	barne- og ungdomsarbeider i 30% stilling. Heidi er vikar for Britt og Marte.
Sandra Celine Thorsen	lærling i barne- og ungdomsarbeiderfaget, 100% stilling.

Tigergutt

Tigergutt er en storbarnsavdeling med 19 barn i alderen 3-5 år. Både barn og voksne på avdelingen er opptatt av sang og musikk. I rammeplanen 2017 står det at barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Vi har fokus på samlingstund, dette er en gullgrube i forhold til både språktrening og sosialt samspill. Her øver vi blant annet på turtaking, lærer nye begreper, snakker om følelser og det å både lytte til andre og å dele det man har på hjerte.

Årstider og tradisjoner er en rød tråd gjennom hele året, spesielt i samling og i formingsaktiviteter. Ulike temaer vi jobber med over tid er halloween, karneval og 17. mai.

Vi som jobber på Tigergutt er:

Kjersti Storrø-Trana	pedagogisk leder i 20% stilling. Kjersti har for tiden permisjon.
Linda Langsæther	fungerende pedagogisk leder i 100% stilling.
Marielle Aas Hansen	barnehagelærer i 100% stilling.
Elin Halvorsen	barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling. Dette bhg. året jobber Elin 80%.
Heidi Augensen	barne- og ungdomsarbeider. Heidi er vikar og ekstraressurs.
Tone Iren Pettersen	barne- og ungdomsarbeider. Heidi er vikar og ekstraressurs.

Petter Sprett

Petter Sprett er en storbarnsavdeling med barn i alderen 3-5 år. Barnehageåret 23/24 er vi 19 barn på avdelingen.

Vi har stort fokus på trygghet, omsorg og lek. I Rammeplanen 2017 står det at barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, både alene og i fellesskap med andre barn. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Ellers er vi veldig glad i å være ute i all slags vær, ha formingsaktiviteter og jobbe i temauker. Det vil si at vi noen ganger jobber med et tema over en uke eller flere, avhengig av barnas engasjement.

Vi som jobber på Petter Sprett er:

Hanne-Mari Strøm	pedagogisk leder i 100% stilling.
Laila Frølandshagen	barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling. Laila jobber 80% dette barnehageåret.
Anett D. Aslaksrud	barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling. Anett jobber 90% dette barnehageåret.
Tone Iren Pettersen	barne- og ungdomsarbeider i 30% stilling -vikariat.

Kengu

Kengu er en småbarnsavdeling med 12 barn og 4 voksne, som holder til på Bikuben. Vi jobber med tema vennskap og relasjoner, men har årstider som felles prosjekt i samarbeid med Heffalompen.

Hovedtema dette barnehageåret er vennskap og relasjoner. Vi kommer til å starte året med å jobbe med tilvenning, trygghet og relasjoner. Det er viktig at alle barna føler trygghet og får gode relasjoner til oss voksne på avdelingen.

Etter hvert vil vi jobbe med forskjellige prosjekter, knyttet opp mot hva barna har interesse for. Vi holder på med disse prosjektene så lenge barna har interesse for det, før vi går over på nye prosjekter. Vi er også glade i å være ute, men på barnas premisser.

I arbeidet med tema bruker vi snakkepakken, og forskjellige eventyrkofferter. Vi bruker sang, rim og regler mye, og har ofte små samlinger sammen med barna.

Vi som jobber på Kengu er:

• Hege Grønberg	pedagogisk leder i 100 % stilling.
• Birgitte Aarum Bøckmann	barnehagelærer i 100 % stilling.
• Magdalena Kruczek	barne- og ungdomsarbeider i 100 % stilling.
• Anne M. Øverås	barne- og ungdomsarbeider i 100 %stilling.

Heffalompen

Barnehageåret 2023/2024 er det fire voksne og 13 barn i alderen 1-3 år på Heffalompen. Avdelingen holder til på Bikuben.

Vi er opptatte av trygghet, og å danne gode relasjoner mellom barn og voksne, og mellom barna. Det er viktig for oss at alle barna skal oppleve å bli sett, og oppleve vennskap og mestring i løpet av en dag i barnehagen. I august og september vil vi derfor bruke god tid til tilvenning, for å skape trygghet for alle barna.

Hovedtemaet dette barnehageåret er vennskap og relasjoner. Dette temaet vil være en del av hverdagen vår, hvor vi vil ha fokus på å skape gode relasjoner, samarbeid og det å være en god venn. Vi kommer også til å ha prosjektarbeider med andre temaer, som for eksempel årstider og tradisjoner. Disse prosjektarbeidene knyttes også opp mot hovedtemaet vårt. Vi holder på med hvert prosjekt så lenge barna har interesse for det, før vi går videre til neste tema.

Dette barnehageåret skal vi også ha fokus på temaet leselyst og leseglede. Vi bruker biblioteket aktivt, og låner bøker knyttet til de temaene vi jobber med i prosjektarbeider. Gjennom bøkene skaper vi felles opplevelser, gode samtaler og et godt grunnlag for undring og videre arbeid med forskjellige temaer.

Vi som jobber på Heffalompen er:

- **Anne-Mari Landbakk- Gretland** pedagogisk leder i 100 % stilling.
- **Lena Johnsen Bogen** barne- og ungdomsarbeider i 100 % stilling.
Lena jobber 80% dette året.
- **Lina Marie Hovden** barne- og ungdomsarbeider i 100 % stilling.
- **Guro Marthinsen** barne- og ungdomsarbeider i 100 % stilling.
- **Heidi Augensen** barne- og ungdomsarbeider i 20 % stilling.
Heidi er vikar for Lena dette barnehageåret.

BARNEHAGENS KJERNEVERDIER

Trygghet

For oss handler trygghet i stor grad om forutsigbarhet. Dagen har en fast dagsrytme og kjente voksne som møter barna med omsorg og anerkjennelse. Barna får være i et miljø hvor de får oppgaver som gir mestringsfølelse, samtidig som det er rom for å prøve og feile. Trygghet og mestringsfølelse er viktig for å kunne utvikle et trygt selvilde med tro på egne evner. Trygghet er en viktig forutsetning for barns lek og læring.

Utvikling

Vårt pedagogiske arbeid har som mål å fremme barns utvikling på alle områder, ut fra barnas egne forutsetninger. Vi jobber for å gi hvert enkelt barn en god plattform for læring og utvikling ved å trigge barnas nysgjerrighet, og gi dem allsidige opplevelser. Leken er en viktig arena for utvikling og læring, og barnehagen inspirerer- og legger til rette for ulike typer lek inne og ute.

Tradisjon

Vi ønsker å ta vare på tradisjoner som skaper identitet og forventninger hos barna. Samtidig er vi opptatt av å følge med i tiden, og å prøve ut nye ideer.

DAGSRYTME

Ukeplan evt. månedsplan og/eller periodeplan sendes ut på avdelingene.

KLOKKA:	HVA:
06.45:	Barnehagen åpner. I begge byggene møtes vi på kjøkkenet den 1. timen. Om mulig møter personalet barn og foreldre i garderoben. Kos, lese bøker, rolig lek.
08.00-08.30:	Frokost.
08.30 - 09.30:	Lek på avdelingene inne/kjøkkenet/ute.
09.30-11.00	Lek inne og ute, samling, grupper, forming, turer, rydde og dekke bord.
11.00/11.30:	Formiddagsmat.
12.00:	Lek ute. Variert lek i all slags vær. (Vær og temperatur bestemmer når vi går inn på ettermiddagen.) De yngste barna sover.
14.00/14.30:	Mellommåltid, - knekkebrød/frukt/grønnsaker. Yoghurt mandag og torsdag.
15.00:	Lek inne eller ute.
16.15:	De som er inne møtes på kjøkkenet om ønskelig.
16.45:	Barnehagen stenger

Barnehagens åpningstid er: 06.45-16.45

ÅRSKALENDER - TRADISJONER I BARNEHAGEN

MØTEOVERSIKT

Foreldremøte:

Mandag 14. september 2023: Nasse Nøff, Heffalompen

Mandag 14. september 2023: Tigergutt

Tirsdag 26. september 2023: Ole Brumm, Petter Sprett, Kengu

DUGNAD

Foreldre og personalet jobber sammen.

Dato: Onsdag 24. april 2024

PLANLEGGINGSDAGER

Mandag 14. august og tirsdag 15. august
Torsdag 16. november og fredag 17. november
Fredag 10. mai 2024

Det tas forbehold om endringer. Evt. ny dato legges ut på Visma min barnehage.

Barnas fødselsdag: Avdelingene henger ut flagget, lager krone og har bursdagssamling. Bursdagsbarnet får opplevelsen av å være midtpunktet for en dag.

Foreldrerepresentantene i samarbeidsutvalget har blant annet arrangert juletreffest og sommeravslutning, men det kan variere fra år til år.

TRADISJONER I BARNEHAGEN

AUGUST

DATO	HVA	INFORMASJON
Uke 31	Tilvenning av nye barn	Fra uke 31 og utover høsten er det tilvenning av nye barn. Alle barna har fått tildelt egen primærkontakt. Primærkontakten har et spesielt ansvar for barnet den første tiden. <i>Les mer om tilvenning («Når barnet begynner i bhg.») på side 17.</i>
14.08 og 15.08 2023	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt. Vi ønsker dere to fine dager 😊
24.08. 2023	Barnehagens bursdag	Leker/aktiviteter for barna. Mat: Pizza og is.

SEPTEMBER

DATO	HVA	INFORMASJON
07.09. 2023	Tussi	Oppstart for Tussi. Tussi er en gruppe på tvers av avdelingene for de barna som skal begynne på skolen i august 2024. <i>Les mer på side 18.</i>
14.09.	Foreldremøte	Foreldremøte 17.30-19.00 for foreldrene på Nasse Nøff og Heffalompen. Innkalling kommer.
14.09.	Foreldremøte	Foreldremøte 18.30-20.00 for foreldrene på Tigergutt. Innkalling kommer.
26.09.	Foreldremøte	Foreldremøte 18.30-20.00 for foreldrene på Ole Brumm, Petter Sprett, Kengu. Innkalling kommer.
2023		Saker kan meldes på egen avdeling evt. til styrer i forkant av møtet.

September fortsetter på neste side.

SEPTEMBER

DATO	HVA	INFORMASJON
Uke 38	Brannvernuke	Vi lytter på brannalarmen og har brannøvelse i løpet av uken. Lytteøvelsen varsles i forkant. Tussigruppa på besøk til brannstasjonen. Dato kommer.
Etter avtale	Foreldre-samtaler	Foreldresamtaler for dere som har barn som begynte etter ferien.

OKTOBER

DATO	HVA	INFORMASJON
18.10. 23	Foreldrekaffe	I anledning FN-dagen blir det foreldrekaffe med salg av kaker og kaffe. Info. utover det kommer. Pengene barna samler inn går til Redd Barna Redd Barna kjemper for barns rettigheter, og for at alle barn skal leve et verdig liv - uansett hvem de er og hvor de bor. Redd Barna jobber i 122 land over hele verden.
24.10. 2023	FN-dagen	Dagen markeres avdelingsvis. Mer informasjon kommer i avdelingens månedsplan/periodeplan.
31.10. 2023	Halloween	Dagen markeres avdelingsvis. Mer informasjon kommer i avdelingens månedsplan/periodeplan.

NOVEMBER

DATO	HVA	INFORMASJON
01.11. 2023	Foreldre-undersøkelse	Vi gjennomfører foreldreundersøkelsen fra utdanningsdirektoratet. Link til undersøkelsen sendes på sms og e-post. Svarfrist: 15.12. 2023.
16. og 17.11. 2023	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt. Vi ønsker dere to fine dager 😊
Nov./ des. 2023	Samarbeids-møte med skolen	Møte med skolen ad barn med særskilte behov høsten 2024. Samtykke fra foreldrene skal innhentes i forkant av møtet.

*"Det hyggelige med julen er at alle blir oppmerksomme på at man har mange å være glad i."
(Anne-Cath Vestly)*

DESEMBER

Jul i barnehagen

Vi ønsker å få til en rolig og hyggelig førjulstid. Avdelingene har adventsstund hver dag hvor de tenner lys, synger, prater og leser. I tillegg er det alltid tid til lek og juleverksted.

Vi minner om at barnehagen holder stengt i romjula.

Desember fortsetter på neste side.

DESEMBER

DATO	HVA	INFORMASJON
Ikke fast-satt		Barna som er født i 2018 og/eller 2019 går i kirken. Informasjon kommer.
13.12. 2023	Lucia	Foresatte og søsken inviteres til markering av Luciadagen. Det blir Luciatog, gløgg og lussekatter kl. 08.00. 1-og 2-åringene er ikke med og går i Luciatog, men er selvfølgelig velkomne til markeringen. Barna kommer kledd i hvite skjorter og glitter til barnehagen, og må være i barnehagen senest kl. 7.45. Klokka 8.00 går barna i Luciatog i grendesalen, og Tussibarna (5 -åringene) fortsetter over til Bikuben. Dere foreldre er velkomne til å synge sammen med oss. De barna som ikke vil gå i toget kan sitte hos mamma/pappa. Det blir servert gløgg, lussekatter og pepperkaker på avdelingene etter luciatoget. Feiringen varer ca. 1 time. BARNEHAGEN HAR LUCIAKJOLER TIL UTLÅN TIL ALLE TUSSIBARNA. DE SENDES MED HJEM I FORKANT.
15.12. 2023	Nissefest	Nissefest for barna og personalet fra kl. 10.00 - 12.30. De som har lyst, kan kle seg i noe rødt. Vi har fellessamling oppe i Grendesalen. 4-åringene, og en voksen fra NN, OB, TG og PS har ansvar for underholdningen. Vi synger julesanger og går rundt juletreet. Nissen pleier å besøke oss og han har noe i sekken til barna. Etterpå spiser vi "nissegrøt".
19.12. 2023	Julemiddag	Tradisjonell julemiddag på alle avdelingene. De barna som har lyst til å pynte seg må gjerne gjøre det 😊

God Jul

Godt Nytt År!

JANUAR

DATO	HVA	INFORMASJON
Dato ikke fast-satt	Juletreffest Ikke avklart	Foreldrerepresentantene i samarbeidsutvalget inviterer til juletreffest. Informasjon kommer.
I løpet av jan. 2024	Gjennomgang av foreldreundersøkelsen	Resultatet av foreldreundersøkelsen er klart. Undersøkelsen gjennomgås på avdelingene, ledermøte, og i samarbeidsutvalget.
Når mulig	Akedag	Vi håper på snø og godt akeføre slik at vi kan arrangere akedag i januar, februar eller mars. Avdelingene møtes ute ved kjøkkenet til dans og utelek. Vi har varm mat, og det deles ut diplom for god innsats.

Januar fortsetter på neste side.

JANUAR

Januar og frem til påske	Foreldre-samtaler	Individuelle samtaler med alle foreldrene. Vi starter i januar, og tar sikte på å være ferdige før påske. Samtaler kan selvfølgelig også avtales ved behov utover dette.
--------------------------	-------------------	--

FEBRUAR

DATO	HVA	INFORMASJON
06.02. 2024	Samefolkets-dag	Vi markerer samefolkets dag med samlingsstund på hver avdeling. Sammen med barna reflekterer vi over det å være same. I forkant har avdelingene blant annet sett bilder av samedrakter, lavvo, bruksting, rein og lignende. Barna skal få en begynnende kunnskap om samene, og få kjennskap til at de er en del av vår norske kultur.
11.02. 2024	Fastelavn	Søndag 11. februar er det fastelavn.. Vi markerer fastelavn med boller mandag 12. februar.
16.02. 2024	Karneval	Karneval kl. 10.00-12.30 for alle barna. Tema er valgfritt. Kl. 10.15: Fellessamling oppe i grendesalen Presentasjon av avdelingene Underholdning Vi synger karnevalsangene og danser samba Kl. 11.00: Pølsebod på kjøkkenet/egen avdelingen.

" Vent ikke på det perfekte øyeblikk. Ta øyeblikket og gjør det perfekt."

MARS/APRIL

Påskeforberedelser i barnehagen

I forkant av påsken lager vi påskepynt og prater om hvorfor vi feirer påske.

De barna som er født i 2018 og 2019 skal i kirken, evt. så får vi besøk av presten i barnehagen.

Vi minner om at barnehagen holder stengt de tre siste dagene før påske.

MARS/APRIL

DATO	HVA	INFORMASJON
01.03. 2024	Søknads-frist bhg. plass	Søknadsfrist for barnehageplass 2024 - 2025. Ønskes samme type plass som innværende år, overføres plassen automatisk.
15.03. 24	Barnehage-dagen	Dagen markeres med ulikt tema hvert år. Formålet er å synliggjøre hva barna får oppleve, erfare og lære i barnehagen. Dagen markeres avdelingsvis. Tema for dagen er ikke bestemt.
Mars 2024	Faste/påske-guds tjeneste	Før påske går barna som er født i 2018 og/eller 2019 i kirken på barnehagens fasteaksjon/påskegudstjeneste. Alternativt får barnehagen besøk av presten. Det er ikke avklart. Informasjon kommer.
20.03. 2024	Påske-frokost på Honning-krukka	Påskefrokost for barn, foreldre og personalet på Nasse Nøff, Ole Brumm, Tigergutt og Petter Sprett. Vi forsyner oss på kjøkkenet og spiser på egen avdeling. Frokosten starter kl. 08.00.

Mars/april fortsetter på neste side.

MARS/APRIL

DATO	HVA	INFORMASJON
21.03.2024	Påske-frokost på Bikuben.	Påskefrokost for barn, foreldre og personalet på Kengu og Heffalompen. Vi forsyner oss på kjøkkenet og spiser på avdelingene. Frokosten starter kl. 08.00.
24.04.2024	Dugnad	Foreldre og personalet jobber sammen. Informasjon kommer.

MAI

DATO	HVA	INFORMASJON
Beg. av mai	Resultat-konferanse	Presentasjon av kommunens virksomheter for kommunestyret. Til info.
08.05.2024	Frigjørings-dagen	Vi henger ut flagg for å markere dagen for Norges frigjøringsdag i 1945. Denne dagen fokuserer vi på takknemlighet, og på hvor heldige vi er som lever i et land med fred. Det må vi aldri ta for gitt.
10.05.2024	Planleggings-dag	Barnehagen er stengt. Vi ønsker dere en fin dag 😊
Dato kommer	Rusken	Før 17. mai har vi ruskenaksjon i barnehagen. Alle er med, og vi plukker søppel i- og utenfor barnehagen.
Mai/juni	Tilvenning	Vi starter tilvenningen fra liten- til stor avdeling, slik at barna får en trygg oppstart på ny avdeling i august. Se side 17 for mer informasjon.
Mai/juni	Utfylling av skjema for overgang barnehage-skole	Skjema «Her er jeg» fylles ut av barnehagen, barna og foreldrene. Skjema leveres rektor på overføringsmøte mellom barnehage og skole i juni. Samtykkeskjema må legges ved.
16.05.2024	Aktivitets-dag	Vi starter dagen med sekkeløp, vi kaster på blink, har kjeksstafett og potetløp. I tillegg finner vi frem barnehagens fane, og øver oss på å gå i tog rundt barnehagen. Formiddagsmat: pølser.

17.05.2024	Norges nasjonaldag	Barnehagen har egen fane og det står i Vålers 17. mai program hvor i rekken barnehagen skal gå. En av foreldrene til Tussibarna blir forespurt om å ta med fanen, og Tussibarna (med hjelp fra dere foreldrene) bærer den litt hver. Barn og foreldre går sammen i toget.
------------	--------------------	--

JUNI

HUSK SOLKREM, BADETØY OG BADEHÅNDKLE NÅ SOM SOMMEREN ER HER

Sommeravslutning i barnehagen

Vi avslutter barnehageåret med fargefest 21. juni. I tillegg blir det avdelingsvise avslutninger for Tussibarna, og andre barn og voksne som skal slutte.

Tussigruppa har en felles avslutningstur, og de overnatter i barnehagen samme dag. Dato kommer.

JUNI

DATO	HVA	INFORMASJON
Dato kommer	Sommerfest	Foreldrerepresentantene i samarbeidsutvalget inviterer til sommerfest for barn, foreldre og personalet.
Dato kommer	Overføringsmøte med skolen	Skolen kaller inn til overføringsmøte mellom barnehagen og skolen.
Dato kommer	Tussi besøke skolen	Tussibarna blir invitert til skolen. De får hilse på kontaktlærer og rektor. I tillegg får barna se klasserommet de skal ha det første året. En voksne fra hver avdeling blir med på skolen.
21.06. 2024	Fargefest	Vi har ekstra fokus på mangfold, og for å markere at vi alle er like viktige uavhengig av kjønn, etnisitet, legning, religion og sosial tilhørighet inviterer vi til fargefest.

JULI

Sommerferieavviklingen starter

Barnehagen holder stengt 2 uker i juli.

Er det få barn i juli kan det være at vi slår sammen avdelingene. Informasjon og hvem som skal være sammen når sendes ut i juni/juli.

Her er et utdrag av aktivitetene i juli:

Vannlek i vannspreder og i basseng
Tegne og male
Såpebobler
Hoppe tau
Turer i skogen og nærmiljøet
Lese bøker/synge
Sparke ball

GOD SOMMER!

HUSKELISTE

Dere gjør dagen lettere for barna og personalet ved å være påpasselig med en del praktiske ting.

- Ikke la barnet vente på deg, men hent til avtalt tid.
- Gi beskjed til barnehagen dersom barnet kommer etter kl. 09.30 eller ikke kommer.
- Kle barnet enkelt og praktisk etter årstidene. For små klær hemmer aktiv utfoldelse og gjør at barnet fryser lettere.
- Navn alt tøy, også fottøy.
- Ha alltid navnet reservetøy i barnehagen: truser, trøyer, gensere, bukser, sokker, strømpebukser. Votter, lue, skjerf, og tykke sokker i vinterhalvåret.
- Se over hyllene i garderoben daglig. Ta med leker, skitne/våte klær og det barnet har laget.
- Følg daglig med på Visma min barnehage, oppslagstavler/dører og posthylla til barnet om det er informasjon fra barnehagen.

BARNEHAGEN ER PÅ FACEBOOK: KIRKEBYGDEN BARNEHAGE OG GRENDEHUS.

Der legger avdelingene ut bilder fra aktiviteter og barn i lek.

I DAG HAR JEG BARE LEKT.....

Når barnet ditt svarer: «*i dag har jeg bare lekt.....*»
Da har barnet ditt.....

Vært et barn	Lyttet til andre	Vært en del av fellesskapet	
Ledet og blitt ledet	Utfoldet seg	Lært regler og normer	
Opplevd latter og glede	Samarbeidet	Brukt sansene	Vist omsorg
Vært kreativ	Bearbeidet erfaringer, opplevelser og følelser		
Bygget selvfølelse	Opplevd vennskap	Øvet konsentrasjon	
Opplevd og utvist empati	Blitt utfordret	Vært nysgjerrig	
Opplevd samhold	Opplevd motgang og små tap	Øvet motorikk	
Kommunisert med andre	Gitt av seg selv	Tatt ansvar	
Bygget selvtillit	Trent på konfliktløsning og forhandlet med andre		
Trent på turtaking	Opplevd samspill mellom barn-barn og barn-voksen		
Øvet tålmodighet	Lært om egen identitet og egne grenser	Brukt egen fantasi	
Kjent på mestringsfølelsen	Opplevd livsglede og humor	Øvet på å gi og ta	

[Les mer om lek på side 27.](#)

BARNET I BARNEHAGEN

Vedtektene for kommunes barnehager ligger på kommunens nettside: <https://www.valer-of.kommune.no/barn-skole-og-oppvekst/barnehage>

VISMA «MIN BARNEHAGE»

Gjennom Visma Flyt Barnehage kan kommunen tilby et selvbetjent og transparent barnehageopptak som også forenkler saksbehandlingen og kommunikasjonen med søker.

Visma har også en kommunikasjonsportal som heter «Min barnehage». Dette er en tjeneste hvor man som foreldre enkelt kan kommunisere med sin barnehage og følge barnet i hverdagen. Det er egen app for ansatte og foreldre -Min barnehage - foresatt og Min barnehage - ansatte.

Appen «Min barnehage» tilbyr blant annet:

- Meldinger og beskjeder mellom hjem og barnehage
- Personalia på barnet og foresatte, generelle helseopplysninger og samtykker
- Dagbok (Dagen i dag)
- Fremmøteliste og kalender for fraværsregistrering
- Soveliste og telleliste

MÅLTIDENE OG MAT

Anna Wiselka er barnehagens kjøkkenassistent. Hun planlegger og tilbereder alle barnehagens måltider, i tillegg til at hun vasker opp og har ansvar for bestilling av varer.

Avdelingene dekker med pålegg/varm mat slik at barna får mulighet til å smøre egen mat, forsyne seg selv og sende til hverandre. Vi sitter ved bordet til alle (ser an litt) er ferdige med å spise. De voksne spiser ofte sammen med barna.

Vi er opptatt av at barnehagen skal ha et sunt og variert kosthold. I tillegg er vi opptatt av å skape ro rundt måltidene, gi barna god tid, og ha gode rammer slik at det blir et godt måltid for alle.

Det serveres tre fullverdige måltider i løpet av dagen, -frokost, formiddagsmat og mellommåltid/fruktmåltid.

Frokost: Til frokost serveres det brød og/eller knekkebrød og variert pålegg, i tillegg til litt frukt og grønnsaker.

For å skape ro- og unngå forstyrrelser under måltidet, **ber vi om at barna leveres i barnehagen før kl. 08.00, evt. etter kl. 08.30.**

Formiddagsmat: Vi har varm mat 2-4 ganger i uken. Hva som står på menyen varierer fra uke til uke. Det kan være alt fra hjemmelagede supper, retter med fisk/kjøtt og grønnsaker (friske evt. kokte) og poteter/pasta/ris eller pizza.

De dagene det ikke er varm mat spiser vi brød med variert pålegg og grønnsaker. Anna baker ofte brød og grove rundstykker.

Ettermiddagsmåltid: På ettermiddagen serveres det et enkelt mellommåltid bestående av knekkebrød/brød, frukt og grønnsaker. Vi har rikelig med frukt og et variert utvalg i både norske- og tropiske frukter. To dager i uken har vi yoghurt (med mindre sukker) med hjemmelaget müsli/havregryn.

Kjøkkenhage: Vi har en liten kjøkkenhage hvor vi har blant annet salat, gressløk og markjordbær.

Barnas bursdag: Bursdagsbarnet kan velge mellom fruktsalat, smoothie, smoothieis eller slush.

Det tas hensyn til allergier og lignende.

FREMMØTE

Det er viktig at den som følger barnet i barnehagen tar seg tid til å følge barnet inn, hjelpe barnet av med tøyet og gi/få informasjon. På denne måten får barnet litt tid til å se hvilke barn som har kommet, og hva det har lyst til å gjøre. Adskillelsen blir bedre og hyggeligere for alle parter.

Den første tiden bør barnet komme regelmessig slik at det blir kjent med de andre barna, og føle tilhørighet til gruppen. Avtaler som inngås med barna- og personalet om levering/henting bør holdes. Dersom den som skal hente blir forsinket ber vi om at det gis beskjed.

Barnet og personalet må også få beskjed dersom barnet skal leveres/hentes av andre enn foreldrene. Når barnet leveres/hentes må den som leverer/henter sørge for at det blir registrert at barnet blir levert/hentet.

Gi beskjed til barnehagen dersom barnet kommer etter kl. 09.30.

SYKDOM

Barn som er syke skal ikke være i barnehagen. Ved at syke barn holdes hjemme reduseres faren for at andre kan bli smittet. Se folkehelseinstitutt for råd og informasjon vedrørende syke barn.

Fravær legges inn i VISMA så raskt som mulig. Dere må gjerne sende en melding til avdelingen om fraværsgrunn.

FERIE

I løpet av barnehageåret skal barna ha minst 4 uker ferie, fortrinnsvis 3 uker sammenhengende i løpet av sommeren. Barnehagen holder stengt i to uker i juli.

I tillegg holder barnehagen stengt på offentlige høytidsdager, i romjula og de 3 dagene før skjærtorsdag. Disse dagene regnes som en av de 4 ferieukene.

Barnehagen har 5 planleggingsdager i året. Barnehagen er da stengt.

OBSERVASJON I BARNEHAGEN

Observasjon betyr å iaktta det som skjer på en særlig oppmerksom måte. I barnehagen bruker vi ulike observasjonsmetoder avhengig av situasjon og hva vi ønsker å observere.

Hensikten med observasjon er å kunne hjelpe og støtte barnet til en best mulig utvikling. Observasjonene gjennomføres i hverdagsaktiviteter og lek i barnets naturlige omgivelser.

De vanligste observasjonsmetodene i vår barnehage er blant annet uformelle/ formelle barnesamtaler, TRAS og Alle med.

BARNESAMTALER er en samtale hvor barn og personalet snakker om hvordan barnet har det i barnehagen. Samtalen er ment å synliggjøre hva barnet liker/ikke liker i barnehagen.

Eksempler på spørsmål er:

- Hva liker du å gjøre når du er i barnehagen?
- Når blir du ekstra glad i barnehagen?
- Når blir du ekstra lei deg i barnehagen?
- Hva er du flink til?

Samtalene gjennomføres både med enkelt barn, og barn i gruppe.

TRAS står for tidlig registrering av språkutvikling. Det er et pedagogisk kartleggingsverktøy for observasjon av språkutviklingen til barn i alderen 2-5 år. Vi ønsker å bidra til at alle barn får en god språkutvikling. Å utvikle språk er noe av det mest betydningsfulle som skjer i et barns liv.

Gjennom TRAS får vi en oversikt over hva barnet mestrer innen de ulike områdene av språket, og ser hva vi eventuelt må hjelpe barnet med slik at det får en god språklig utvikling. En av barnehagens

viktige oppgaver er å gi tidlig og god hjelp til barn som har sen språkutvikling eller andre utfordringer med språket.

ALLE MED er et observasjonsskjema som dekker 6 utviklingsnivåer: språkutvikling, lek, sosial-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling.

Skjemaet synliggjør barnets utvikling på en visuell og lettfattelig måte. ALLE MED er et skjema som følger barnet gjennom hele barnehagetiden og gir et helhetlig bilde av barnets mestring. Det kan hjelpe det pedagogiske planleggingsarbeidet og kan være et hjelpemiddel til foreldresamtaler.

BETALING AV BARNEHAGEPLASS

Se kommunens hjemmeside.

Vis respekt for de ansattes arbeidstid ved å overholde barnehagens åpningstid.

Henter du senere enn 16.45 gir det et gebyr per barn per påbegynt halvtime.

Det dokumenteres ved at dere undertegner på et skjema ved henting.

Gebyret fastsettes av kommunestyret.

BARNAS KASSE

Dere kan betale 20,- i måneden til barnas kasse (frivillig). Pengene blir blant annet brukt til bursdagsfeiring og turmat/is. Det betales til avdelingen hvor barnet går.

OVERGANGER

NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN (TILVENNING) (RAMMEPLAN KAPITTEL 6)

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen» (Rammeplan 2017, del 6 s. 33).

For å gjøre overgangen til barnehagen så "myk" som mulig er det viktig at foreldrene tar seg tid til å være sammen med barnet i barnehagen de første dagene. Barnet skal ha kortere dager den første tiden. Dere kan regne med en bli kjent periode på ca. 3-5 dager.

Den voksne som møter barn og foreldre kalles primærkontakt. De første dagene trenger det enkelte barnet særlig mye voksenkontakt, og med mange nye barn- og voksne er det derfor viktig at barn/foreldre har få personer å forholde seg til.

Primærkontakten har ansvaret for at barnet følges opp i de første dagene, og skal bidra til at overgangen fra hjemmet oppleves så positiv som mulig.

Vi forsøker å få til at primærkontakten er tilstede den første tiden, men det lar seg ikke alltid gjøre blant annet på grunn av reduserte stillinger.

OVERGANG FRA SMÅBARN- TIL STORBARNSAVDELING

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppa» (Rammeplan 2017, del 6 s. 33).

Overgangen fra liten til stor avdeling kan fort bli brå og stor. For å gi barna en myk start har vi felles møtepunkter i hverdagen gjennom hele året. Fellessamlinger, felles utetid og felles uteområde er eksempler på steder det er naturlig med kontakt på tvers av avdelingene. Ut på våren og frem mot sommeren blir besøkene på ny avdeling flere, slik at barn og voksne kan bli bedre kjent med hverandre. Det er trygt og godt når den voksne du møter på den nye avdelingen i august faktisk er et kjent ansikt, har en kjent stemme og kan navnet ditt.

Etter en lang ferie anbefaler vi at dere tar dere god tid ved levering, og om mulig legger opp til litt kortere dager de første dagene.

Det er ledergruppen i barnehagen som foretar plasseringen/fordelingen av barn fra "liten" til "stor" avdeling. Vi må se hvert barn og dets behov, samtidig som vi må se på gruppesammensetningen på hver avdeling. Det kan være mange grunner til at vi velger som vi gjør, blant annet taushetsbelagt informasjon.

Målet vårt er at alle barn skal ha en god og trygg overgang med gode venner og kjente voksne.

OVERGANG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

I Rammeplanen står det blant annet:

«Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbud til de eldste barna i barnehagen, deres overgang og oppstart i skolen»

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for en trygg og god overgang fra barnehage til skole (Rammeplan 2017, del 6 s. 33).

I juni er det besøksdag for Tussibarna (skolestarterne). Barna får hilse på læreren, se klasserom og SFO. I tillegg er det et overføringsmøte mellom barnehage og skole hvor det overføres informasjon om enkeltbarn. Dette med foresattes samtykke. Når det gjelder barn som har behov for spesialpedagogisk hjelp er barnehagen i kontakt med skolen i desember/januar.) Står i oversikten i juni.

Våler kommune har en felles rutine for overgang barnehage skole som er å finne på kommunens hjemmeside.

ORGANISERING AV AVDELINGENE

ALDERSBLANDEDE GRUPPER

Alle avdelingene deler barna i smågrupper ut ifra alder, modenhet og type aktivitet. Det er rom for å leke på tvers av avdelingene.

Der hvor barna er sammen på tvers av alder ser vi at små og store har glede av hverandre, både i lek og i hverdagsaktiviteter som for eksempel måltid og påkledning. Barna lærer tidlig å ta hensyn til hverandre, og de har mulighet til å finne lekekamerater ut ifra alder og modenhet på egen avdeling.

Gjennom året jobber vi for at barna skal bli kjent på både Honningkrukka og Bikuben.

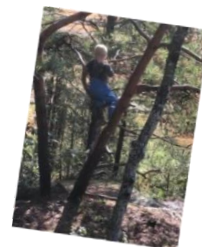
GRUPPER PÅ TVERS AV AVDELINGENE

Tussi

Tussi er barnehagens gruppe for skolestarterne, og her samles alle femåringene fra Nasse Nøff, Petter Sprett og Tigergutt en gang i uka.

De voksne på Tussi dette året er: Linda Marie Tålesen, Elin Halvorsen, Tone Iren Pettersen og Linda Langsæther.

Tussigruppa tilbringer mye tid ute på tur i skogen, og ikke så langt fra barnehagen har vi Tussiplassen som fast tursted med gapahuk og bål plass.

Overordnet mål: Vi ønsker at Tussi skal bidra til gode opplevelser som styrker barnas selvbylde og gruppas samhold.

Rammeplan for barnehagen (2017) sier at barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling, og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger.

Vi starter alltid med en kort samling hvor barn og voksne snakker om planene for dagen. Dette er med på å skape forutsigbarhet, forventninger og trygghet.

Vi skal gi barna gode naturopplevelser ved å være nære, aktive og engasjerte voksne. Barna får tid og anledning til å undersøke og undre seg, i tillegg til at vi legger til rette for at barna kan stille spørsmål om det de blir opptatt av. Barn har størst utbytte og glede av turer hvor de er aktive og nysgjerrige.

Når vi går på tur, blir det også naturlig å snakke med barna om trafikkforståelse og noe førstehjelp. Tussigruppa skal være på tur hele høsten. I desember er det ikke lagt opp til Tussigruppe. I januar og i februar er vi i grendesalen og vil jobbe med «Jeg vet». I tillegg skal vi ha forskjellige aktiviteter sammen.

Det kommer en plan for dagene med Tussigruppa før oppstart i september.

«Jeg vet»

Vi ønsker å benytte oss av opplæringsressursen Jegvet.no i januar og februar. «Jeg vet» er utviklet av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet i samråd med Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet og læringsplattformen Salaby.no. Alle barn har rett til å få alderstilpasset informasjon om vold, seksuelle overgrep og mobbing. Barnehager har et ansvar for å bidra til at alle barn får denne opplæringen, og for å forebygge og avdekke vold mot barn. Dette er bestemt i Barnekonvensjonen og rammeplan for barnehager.

«Jeg vet» er utformet slik at den skal brukes av en trygg voksen i barnehagen eller skolen, for å lære barn og unge om disse temaene. Barn og unge skal lære hva vold, overgrep og mobbing kan være, om sine rettigheter og hvem de kan snakke med om de selv bærer på en vond hemmelighet eller har opplevd noe vanskelig. At de får denne informasjonen skal bidra til å styrke deres egen livsmestring.

Det er fokus på å bygge og styrke gode relasjoner. Det er ikke en målsetting at læreren skal avdekke eller kartlegge vold, overgrep eller mobbing ved bruk av «Jeg vet», men at ressursen kan brukes for å ha gode samtaler om temaene.

«Jeg vet» gir barnehagebarn alderstilpasset kunnskap om: -Kropp, grenser, følelser og hemmeligheter -Hva vold, seksuelle overgrep og mobbing er - Rettigheter og lover - hva barn og voksne har lov til, og hva som ikke er lov -Hvordan de kan få hjelp hvis de selv eller noen de kjenner opplever vold, overgrep eller mobbing

Barna får kunnskap ved hjelp av:

- Temabaserte opplegg for samtalestunder og samlinger
- Enkle tekster, filmer, illustrasjoner og oppgaver
- Å bli presentert for situasjoner og historier der barna skal reflektere og samtale

SAMARBEIDSPARTNERE

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE (Rammeplan kap. 5)

Våre viktigste samarbeidspartnere er dere foreldrene. I rammeplanen står det «Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. Barne Lov § 1 og 4»

Gjennom den daglige kontakten ved levering/henting og foreldresamtaler formidles viktig informasjon. Sammen har vi et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

FORELDRESAMTALER

Foreldresamtale er en samtale der dere foreldre kan møte pedagogisk leder til en samtale om eget barn.

Barnehagen inviter til foreldresamtale en gang i året -hovedsakelig i perioden februar - april. I tillegg er det foreldresamtaler med nye foreldre om høsten. Er det ønskelig eller behov for flere samtaler er det bare å avtale tid med pedagogisk leder.

FORELDREMØTER

Det er ett/to foreldremøter i løpet av barnehageåret. Et møte i juni (etter behov) for foreldre som har barn som begynner i barnehagen i august, og et møte for alle i september/oktober. Det er viktig å komme på foreldremøtene. Der får dere vite hva vi jobber med i barnehagen, og dere kan være med på å påvirke barnehagens innhold.

PERSONALSAMARBEID

For å planlegge- og tilrettelegge virksomheten har barnehagen ledermøter, avdelingsmøter og personalmøter. Vi har også 5 planleggingsdager i løpet av året. Et godt personalsamarbeid gir de beste forutsetninger for trivselen i barnehagen.

ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE

Vi har kontaktpersoner og samarbeidsrutiner/møter med helsestasjonen, barnevernet og PPT (den pedagogisk psykologiske tjenesten). I samarbeidsmøtene kan barnehagen drøfte konkrete saker anonymt, med deltagelse eller samtykke fra foreldre. Formålet med møtene er å fange opp utfordringer så tidlig som mulig. Kontaktpersonene kan være med på foreldresamtaler og foreldre kan ta kontakt selv for å få hjelp og veiledning.

Kultur- og undervisningsetaten

Kultur- og undervisningsetaten er tillagt administrasjon av barnehager i Våler kommune. Vi har derfor et nært samarbeid med dem. Kommunen har egen saksbehandler for barnehagesaker. Daglig leder i barnehagene og kommunens kontaktperson har samarbeidsmøter ca. en gang i måneden.

Helsestasjonen

Barnehagen samarbeider med helsestasjonen ved tilrettelegging for barn med særskilte behov. Vi kan rådføre oss med helsestasjonen om legemiddelhåndtering og smittevern i barnehagen. De holder kurs for foreldre, og kan tilby foreldreveiledning.

Barnevernstjenesten

Alle ansatte i barnehagen har etter § 22 i barnehageloven opplysningsplikt til barnevernet uten hinder av taushetsplikten når det er grunn til å tro at barn blir mishandlet eller opplever omsorgssvikt. Gir også familieveiledning.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste

Barnehagen mottar veiledning og råd i saker vedrørende enkelt barn og barnegruppen ved behov. De er sakkyndige ved tilråding om spesialpedagogisk hjelp.

Sykehjemmet

Barnehagen har hatt noe samarbeidet med sykehjemmet, men etter pandemien har det i hovedsak bestått av sporadiske besøk. Helse har vært i kontakt med barnehagen, og de ønsker et tettere samarbeid. Saken skal tas opp på planleggingsdagen i august.

BARNEHAGENS RAMMER

I planleggingen av det pedagogiske arbeidet må vi ta hensyn til rammebetingelser som:

- Lov om barnehager og Rammeplan for barnehager
- Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager
- Åpningstiden, antall barn, personell, areal osv.
- Barnehagens økonomi
- Barnehagens beliggenhet
- Barnehagens samarbeidspartnere
- Barnehagens eiere

LOV OG FORSKRIFTER

Kirkebygden barnehage bygger sitt arbeid på Lov om Barnehager av 17. juni 2005 (sist endret august 2018), Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver av 1. august 2017, barnekonvensjonen og Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler av 1. januar 1996 (sist endret i juli 2014). Dette er lovfestede retningslinjer for arbeidet vårt.

Barnehelovens formålsparagraf lyder slik:

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Endret ved lov 19 des 2008 nr. 119 (i.kr. 1 aug 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 828).

§ 2. Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Endret ved lov 18 juni 2010 nr. 26 (ikr. 1 aug 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 827).

§ 4. Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna og skal fremme deres felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Er det i forskrift etter § 15 satt maksimalgrense for foreldrebetaling, kan bare foreldrerådet samtykke i foreldrebetaling ut over dette.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier (Våler kommune) kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ

1.januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk som omhandler det psykososiale barnehagemiljøet. Kapittel VIII (§§ 41 – 43) i Lov om barnehager slår fast at alle barn har rett til en trygg og god barnehagehverdag. Det innebærer at barna skal ha et barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring. Lovverket handler om nulltoleranse og forebyggende arbeid.

Hvis en voksen i barnehagen vet om – eller tror – at et barn blir krenket (f.eks. utestengning, mobbing, vold, diskriminering og trakassering) blir plaget, eller på andre måter ikke har det bra, skal den ansatte gripe inn og stoppe krenkelsen. Hendelsen/saken skal meldes til styrer og undersøkes.

I tillegg skal det settes inn tiltak, og lages en aktivitetsplan slik at barnet igjen kan få et trygt og godt barnehagemiljø. I alvorlige tilfeller melder styrer fra til barnehageeier.

Dersom en som arbeider i barnehagen får mistanke om- eller kjennskap til at styrer i barnehagen krenker et barn, skal vedkommende melde fra til barnehageeier direkte.

De kommunale barnehagene har utarbeidet en felles handlingsplan for et trygt og godt barnehagemiljø, og har gjennom hele året fokus på tiltak som fremmer inkludering og vennskap. Barnehageeier har ansvar for at barnehagene følger regelverket, og må legge til rette for at barnehagen oppfyller kravene i lov og forskrift.

Inkluderende barnehagemiljø og krenkelser

Barnehagen har deltatt på et kurs i «Inkluderende barnehagemiljø og krenkelser» Det er et nettbasert kompetansetilbud over fem semestre, som er utviklet av Høgskolen i Innlandet på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

Barnehagen startet arbeidet med barnehagemiljø og krenkelser i januar 2021, og avsluttet kurset våren 2023. Vi har vært innom mange ulike temaer (bla. observasjon, samtaler, analyse, kunnskap og håndtering av krenkelser, miljøtiltak (individuellt og samarbeid), ansattes rolle, barn som individ, barn som gruppe), og blitt presentert for metoder og verktøy som vi kan ta med oss videre i arbeidet med barna.

Mål: I vår barnehage arbeider vi kontinuerlig og systematisk med å fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø, og med å oppdage, undersøke og forebygge alle former for krenkelser. Vi stopper krenkelser og følger opp egnede tiltak helt til barna opplever at de har et trygt og inkluderende miljø.

KOMPETANSEUTVIKLING

LESELYST OG LESEGLEDE

I samarbeid med Høgskolen i Østfold jobber Vålerbarnehagene med leselyst og leseglede. Arbeidet startet høsten 2022, og innebærer at personalet i barnehagene tilegner seg kunnskap gjennom blant annet foredrag og gruppearbeid. Gjennom Høgskolen har vi også mulighet til å få veiledning, observasjoner og refleksjonsmøter.

I arbeidet med barna jobber vi blant annet med hvordan vi kan legge til rette for lesing og formidling av bøker og eventyr.

Det er laget en felles plan for lese- og skriveopplæring i barnehage og skole. I tillegg er det opprettet et samarbeid med skolebiblioteket.

Målet er å gi barna bedre tilgang på bøker og gode leseopplevelser, slik at interessen for bøker øker. Måten vi jobber med prosjektet på skal sitte igjen i barnehagen etter at prosjektet er over.

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE ARBEID

En konkretisering av den enkelte barnehages arbeid skal nedfelles i årsplanen, som fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

I tillegg har avdelingene mer detaljerte periodeplaner, og det lages planer for aktiviteter fortløpende. Planene oppdateres, evalueres og fornyes jevnlig.

Vi jobber for at barna skal utvikle seg til trygge, selvstendige individer gjennom lek, opplevelser og varierte erfaringer. I henhold til barnehageloven danner rammeplanen, barnekonvensjonen, årsplan og barnehagens kjerneverdier (trygghet, utvikling, tradisjon) grunnlaget for barnehagens pedagogiske arbeid.

BARNEHAGENS SAMFUNNSMANDAT

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnas hjem (Barnehageloven, 2018, § 1 Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barns behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

RAMMEPLAN FOR BARNEHAGENS INNHOLD OG OPPGAVER

Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver i tillegg til at den gir personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold bygge på et helhetlig læringssyn hvor barns medvirkning, lek og læring står sentralt. I tillegg skal sosial- og språklig kompetanse samt syv fagområder ha en vesentlig plass i barnehagen, jf. Kapittel 3 og 9.

FAGOMRÅDENE (Rammeplan kapittel 9)

Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat, den gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling.

Fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst
Kropp, bevegelse, mat og helse
Kunst, kultur og kreativitet
Natur, miljø og teknologi
Antall, rom og form
Etikk, religion og filosofi
Nærmiljø og samfunn

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt, og flere områder er ofte representert samtidig. Barna møter de syv fagområdene i ulik grad gjennom barnehageåret. De syv fagområdene knyttes til både formelle og uformelle læringssituasjoner. [Les mer om fagområdene fra s. 29.](#)

Barnehagen plukker ut et tema som det jobbes spesielt med gjennom året. Det omtales som barnehagens hovedtema. [Du kan lese mer om hovedtema på s. 27.](#)

DEMOKRATI OG BARNES MEDVIRKNING (Rammeplan kapittel 1 og 4)

Barns medvirkning og demokrati handler om å gi rom for å tenke fritt og å respektere andres tanker, følelser, holdninger og meninger. Det handler om å ha innflytelse, og føle at det en sier og gjør er viktig, -alle er likeverdige. Barns glede over egen mestring henger nøye sammen med barns mulighet for å kunne påvirke, medvirke og ha innflytelse.

I Kirkebygden barnehage er vi opptatt av at barna skal være delaktige i- og påvirke sin egen hverdag. Vi streber etter å styrke barnas selvfølelse ved å gi barna betydningsfulle oppgaver og utfordringer som de har forutsetninger for å mestre. Vi er her for barna, og legger til rette for hvert enkelt barn. De daglige samtaler og rutiner som bleieskift, spising, og tilrettelegging av lek anser vi for å være blant de viktigste arbeidsområdene våre. Det er viktige læringssituasjoner hvor vi gir barna muligheten til å "klare selv".

Ved å være gode forbilder for barna ønsker vi å lære barna gode måter å omgås andre på.

MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT (Rammeplan kapittel 1)

I rammeplan for barnehagen står det at barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levested. Barna skal få en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på. Barnehagen skal også bidra til at barna utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Det står videre at barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme Nestekjærlighet.

I vår barnehage:

- synliggjør vi mangfoldet i samfunnet
- jobber vi for at alle barn og familier skal føle seg inkludert, sett og verdsatt uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og sosial tilhørighet
- snakker vi om- og ser på likheter og ulikheter -alle barn er forskjellige
- er toleranse, likeverd og vennskap tema
- jobber vi for at alle skal ha noen å være sammen med hver dag. Alle barna skal føle seg inkludert, sett og verdsatt uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og sosial tilhørighet.
- snakker vi om/markerer barnas høytider. Det er ikke oppdragelse til tro, men religion og kultur er en stor del av identiteten til et barn.

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON (Rammeplan kapittel 7)

Pedagogisk dokumentasjon er å fortelle en faglig historie, og å dele barnas opplevelser med andre. Pedagogisk dokumentasjon handler om å sette barna i fokus. Gjennom pedagogisk dokumentasjon jobber vi med barns medvirkning, egne holdninger, verdier og syn på praksis. Dokumentasjon blir pedagogisk dokumentasjon når den fører til refleksjon, analyse og tolkning.

I vår barnehage:

- er vi nysgjerrige og lytter til det barna sier og gjør
- kombinerer vi fotografier med barnas arbeider/skatter/tanker/kommentarer og praksisfortellinger for at dere foreldre i større grad skal få ta del i opplevelsene- og hverdagen til barna.
- tenker vi kritisk og vi reflekterer for å få frem ulike meninger/synspunkter, som igjen kan gi oss muligheten til å tenke nytt og gi ny kunnskap.

OMSORG (Rammeplan kapittel 3)

Alle barn har rett til -og skal møtes med omsorg. Omsorg er nært knyttet til danning og trygghet, noe vi mener er viktige forutsetninger for barns utvikling og læring. Gjennom å gi barna mulighet til å gi og ta imot omsorg legges grunnlaget for sosial kompetanse.

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom de voksne og barna, og om barns omsorg for hverandre.

Gode relasjoner er en forutsetning for god omsorg. Dette avhenger av de voksne og deres evne til og vise respekt for andre, vilje til å se barnets behov og evne til å sørge for at behovene blir ivaretatt.

Vi viser omsorg ved å:

- ta individuelle hensyn, være i dialog med foreldrene og ha kjennskap til hvilke rutiner barna er vant til hjemme fra.
- være til stede, være oppriktig nysgjerrige og interesserte, og bevisst lytte til det barna sier og gjør.
- tilby barna et fang å sitte på.
- lære barna gode rutiner for god hygiene.
- sørge for variert og riktig kost, og tid og ro rundt måltidene.
- hjelpe barna med påkledning, så de er kledd i forhold til været.
- ha gode rutiner for hygiene, bleieskift og aktivitet/hvile.
- gi barna tid og legge til rette for at de kan kle på seg selv og smøre egen mat.

DANNING (Rammeplan kapittel 3)

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne og andres væremåter. Danning handler om å hjelpe barn å forholde seg til sosiale spilleregler på en god måte. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling.

I vår barnehage skal vi:

- skape trygghet for barna og lære de forskjell på rett og galt ved å være tydelige voksne
- ha tydelige grenser
- være konsekvente.
- overføre verdier, normer, tanker, uttrykk- og handlingsmåter.
- lære barna at de valgene de tar får konsekvenser.
- sette grenser på en anerkjennende måte, og vi kan begrunne de grensene vi setter.

LÆRING (Rammeplan kapittel 3)

Barns læring er ikke avgrenset til spesielle situasjoner ledet av voksne. Læring foregår gjennom hele dagen i både lek- og omsorgssituasjoner. Læring skjer på ulike arenaer gjennom hele livet, og foregår i samspill med andre mennesker og med miljøet.

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Vennskap og tilrettelegging for gode relasjoner er en forutsetning for god læring og opplevelse av glede og mestring.

I vår barnehage:

- er vi her for barna, og tar individuelle hensyn.
- er samtaler med barna, tilrettelegging av lek og daglige rutiner som for eksempel påkledning, bleieskift, og måltider blant de viktigste arbeidsområdene våre.
- er vi bevisste på hvordan vi som voksne møter barna.
- er hverdagen til barna preget av omsorg og trygghet. Vi anser det som viktige forutsetninger for læring.
- gir vi barna opplevelsen av å bli respektert og anerkjent, det er en forutsetning for god læring.
- stimulerer vi barnas nysgjerrighet, kreativitet og lærelyst i formelle og uformelle læringssituasjoner med en lekende tilnærming.

ARBEIDET MED BARNAS SPRÅKMILJØ OG BARNES SPRÅK

Barn trenger erfaring i å bruke språket. Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

De voksne må legge til rette for at alle får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for egne tanker og for å uttrykke egne meninger og følelser.

Personalet møter barna på deres nivå og arena, og tilpasser de språklige aktivitetene til barnas språklige ferdigheter, interesser og initiativ. Barn lærer når de holder på med noe de er opptatt av og interessert i. Alle barn skal oppleve at noen lytter til og viser interesse for det de sier og gir

uttrykk for hver dag.

En dag i barnehagen består av utallige hverdagssituasjoner der barna kan bruke språket aktivt, og et godt språkstimulerende miljø er preget av at personalet bruker språket i samspill med barna hele dagen. Rundt matbordet går for eksempel samtalen mellom barna og de voksne, og i leken bruker barna språket når de kommuniserer med hverandre. I garderoben bruker de voksne og barna navn på klærne og snakker om det de gjør, og de snakker sammen om felles opplevelse eller om noe som skal skje senere på dagen.

Arbeid med språk i mindre grupper -språkgrupper, er et supplement, og kan ikke erstatte språkstimulering som skjer i hverdagsaktivitetene.

For å jobbe systematisk med dette fagområdet bruker barnehagen både språkverktøyet «Snakkepakken» og «Språkkista».

Det er pedagogiske verktøy som skal bidra til å skape motivasjon og lystbetonet bruk av språket.

Språkkista er som navnet tilsier en kiste full av konkrete og spennende materiell som bilder, spill, magnettafle, veiledningshefte og CD med sanger, rim og regler til bruk som et verktøy og en inspirasjon i det daglige arbeidet med språkstimulering i barnehagen.

Snakkepakken passer for alle barn uavhengig av alder, språkferdighet eller morsmål. Ved bruk av «Snakkepakken» kan vi synliggjøre fortellinger, sanger og regler på en unik måte.

Ved å bruke Året rundt serien til «Snakkepakken» får vi inspirasjon til forskjellige månedsplaner hvor det er forslag til temaer, fortellinger, sanger ol.

Vålerbarnehagene jobber også med leseglede. Våler kommune ønsker å se hele løpet i sammenheng, fra barnehage med leseglede og videre i skolen med satsing på lesing og skriving. Dette arbeidet startet høsten 2022.

BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS (Rammeplan kapittel 8)

Rammeplanen stiller krav til barnehagens digitale praksis. I rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver omtales bruk av digitale verktøy som en av barnehagens pedagogiske arbeidsmåter.

Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Alle avdelingene har læringsbrett som barn og personalet bruker sammen for informasjon, aktivitetsapper, fotografering osv.

I vår barnehage:

- er personalet tilstede, og aktive sammen med barna når de bruker læringsbrettene
- brukes digitale verktøy med omhu. Læringsbrett er en av mange arbeidsmåter.
- tas barna med og gis mulighet til å reflektere over muligheter og konsekvenser ved bruk av digitale verktøy og sosiale media.
- bidrar vi til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Digital dømmekraft handler om evne til kritisk refleksjon, bl.a. knyttet til personvern, nettvett og opphavsrett.

I Rammeplanen (2017) står det at: *personalet skal utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern.* (Rammeplan for barnehager 2017, side 45)

Personalet er kurset i bruken av læringsbrett, og har fått opplæring i blant annet BookCreator, Kidspiration og tegnebrett. Dette er aktivitetsapper som bidrar til at barna får varierte, kreative og skapende læringsmuligheter.

HOVEDTEMA 2023-2024

VENNSKAP OG RELASJONER (Rammeplan kapittel 3)

Mange barn tilbringer mye tid i barnehagen, så barnehagetiden blir en viktig del av barndommen for mange. Gjennom lek og erfaringer utvikler barnet grunnleggende holdninger til seg selv og andre. Leken er av stor betydning for alle sider ved et barns utvikling (Rammeplan 2017, s. 20)

De erfaringene og opplevelsene barna får sammen med andre barn er med på å forme barnet som menneske, og sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Tidlige erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter, og gjør barnehagen til en viktig arena for utvikling av sosial kompetanse og etablering av vennskap.

Sosial kompetanse er å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Vi voksne forsøker å hjelpe barna til å forstå at egne handlinger kan gå utover andre, og at ikke alle handlinger er akseptable. Vi voksne er rollemodeller for barna og bidrar gjennom egen væremåte til barns læring av sosiale ferdigheter.

Leken gir barna glede, og er en arena for barns allsidige utvikling. Leken er også en viktig del av barnekulturen.

I vår barnehage:

- tilrettelegger vi for vennskap og gode relasjoner.
- lærer vi barna gode måter å omgås andre på ved å være gode forbilder for barna.
- gir vi barna tid, og muligheten til å løse konflikter selv.

Lek er av stor betydning for alle sider ved et barns utvikling:

- Leken er lystbetont, og mer enn noe annet styrt av barna selv.
- Barnets identitet og selvfølelse utvikles og styrkes.
- Språket og kommunikasjonsevnen utvikles.
- Barnet bruker, og utvikler sin fantasi og kreativitet.
- Gjennom lek stimuleres evnen til å lytte, kontrollere egne impulser og tilpasse seg andre.
- Lek er utprøving av roller og ferdigheter.

Lek er ofte motorisk trening, og i leken får barna venner og de lærer sosial kompetanse. Barna kan bearbeide vanskelige opplevelser, inntrykk, tanker og følelser.

For å mestre leken må barna opparbeide visse kunnskaper. Barnet må kunne:

- skille lek fra annen aktivitet
- vite når noe er på "liksom" eller virkelig se hva leken handler om, og bidra til at leken utvikler seg
- bla. vente på tur, kompromisse, hjelpe og dele

I vår barnehage:

- legger vi til rette for lek både inne og ute.
- gir vi leken gode vilkår ved å gi barna nok plass- og tid til at lek og vennskap skal utvikle seg.
- er vi tilgjengelige for barna, ved å se, lytte, støtte, inspirere og oppmuntre barna i leken.
- deltar de voksne i leken på barnas premisser, og vi tenker oss om før vi avbryter barnas lek.
- hjelper vi hverandre å rydde.
- ser vi på forming, lek med ord og sang, musikk og dans som lek.

"Vennskap er å bli sett, å gi og få tilbake, å møtes og bli møtt."

ÅRSTIDER OG HØYTIDER

Avdelingene jobber med årstidene og høytidene gjennom hele året. Når en ny årstid står for tur gir dette barna fantastiske muligheter til å utfolde sin skaperglede, undring og utforskertrang, ved å se nærmere på hva som skjer blant annet i naturen.

Aktiv bruk av naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider.

Mål: Vi skal bidra til at barna skaffer seg gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser, utfordringer og de skal få kunnskap om de ulike årstider, høytider og tradisjoner som står sentralt i barnehagen.

HER- OG NÅ SITUASJONER

Personalet ønsker å være til stede i «her og nå» situasjonene som oppstår i løpet av dagen. Det krever at vi voksne er der barna er, og viser interesse for det barna er opptatt av. Vi må være nysgjerrige, undre oss sammen med barna, lytte, ta barna på alvor og være spontane. På denne måten blir også barns medvirkning ivaretatt.

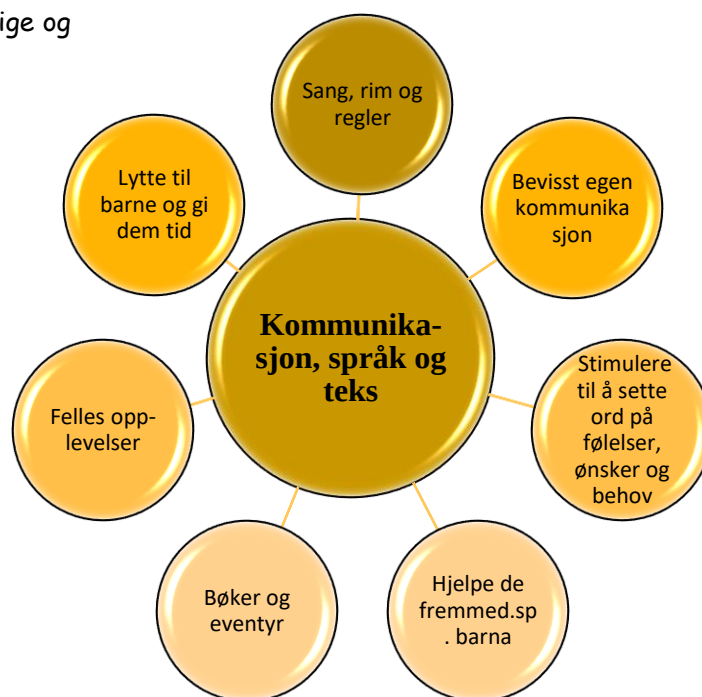
RAMMEPLANENS FAGOMRÅDER

Aktivitetene under fagområdene kan variere fra år til år.

Rammeplanens fagområder fortsetter på neste side.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

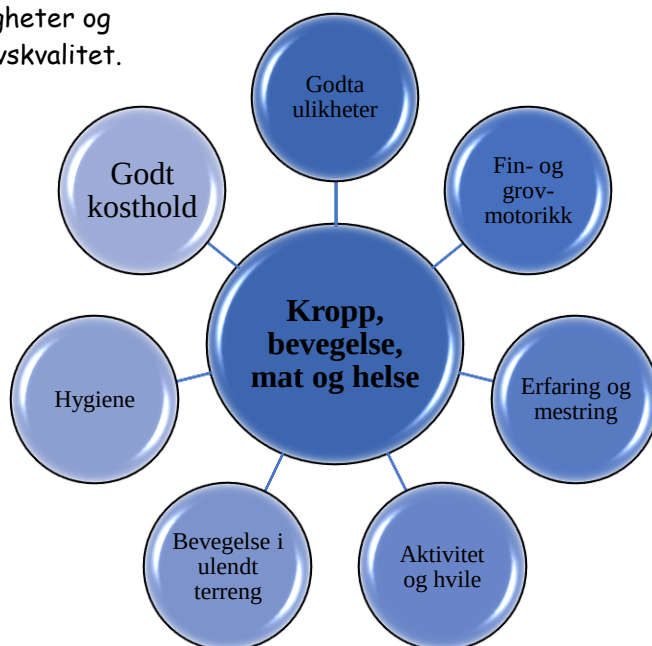
MÅL: Barnet skal styrke sine språklige og kommunikative ferdigheter.

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Barna skal oppleve at vi ser dem og setter ord på ønsker og behov	Barna skal oppleve at vi ser dem og setter ord på ønsker, behov og følelser	Samtale om opplevelser, være i dialog	Sette ord på følelser, ønsker og behov	Introdusere bokstaver og tall
Samtaler	Reflektere fra opplevelser	Eventyr	Gjenfortelle fra bildebøker	Skrive navnet sitt
Peke på som kommunikasjon	Eventyr med rekvisitter	Skape gode relasjoner i lek	Rim og regler	Skoleforberedende aktiviteter
Etords ytringer	Enkle sanger, rim og regler	Sette ord på følelser og ønsker	Barna får hjelp til å sette ord på konflikter og skape positive relasjoner til andre barn.	Lek med ord
Enkle sanger, rim og regler	Lek med lyd og rytme	Presentere barna for nye sanger, dikt, rim og regler		Rime
Bildebøker	Bildebøker	Leser bøker med mer tekst. Samtale om bilder og handling.		Gjenfortelle fra bøker og eventyr
				Barna setter ord på følelser, behov og opplevelser.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

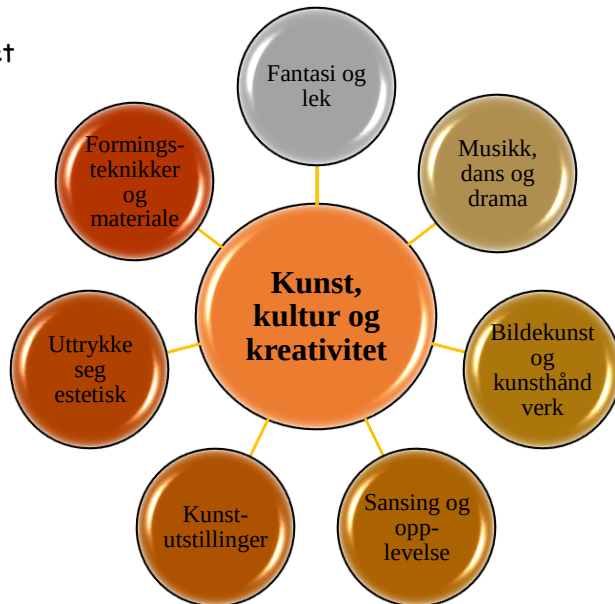
MÅL: Barnet skal utvikle sine motoriske ferdigheter og få innsikt i hvordan man kan ivareta helse og livskvalitet.

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Vaske hender med hjelp	Hjelp til å vaske hender før mat	Vaske hender før mat og etter toalettbesøk	Vaske hender før mat og etter toalettbesøk	Vaske hender før mat og etter toalettbesøk
Spise og drikke selv.	Velge pålegg og øve på å smøre egen mat	Smøre egen mat	Smøre egen mat og helle melk selv	Trene på å klare seg selv ved toalettbesøk
Variert kosthold	Spise selv	Bevisstgjøring sunt kosthold	Bevisstgjøring sunt kosthold	Forsyne seg med passe mengde mat og helle melk selv
Sanger, rim og regler med bevegelse	Drikke av glass	Rydde bort egen tallerken	Rydde bort egen tallerken	Trene på å velge hensiktsmessige klær ut ifra vær og årstider. Kle på seg selv
Motoriske leker	Ta på/av enkle plagg	Ta på/av enkle plagg	Kle av og på det meste av klærne	Trene på å velge hensiktsmessige klær ut ifra vær og årstider. Kle på seg selv
Bevege seg til musikk	Sanger, rim og regler med bevegelse	Turer i skogen/ulendt terreng og nærmiljø	Hinderløype	Hinderløype
Imitasjon og repetisjon	Motoriske leker	Hinderløype	Klatre	Klatre
Humor og glede	Bevege seg til musikk	Sangleker	Blyantgrep	Blyantgrep
Lek inne og ute	Humor og glede	Klatre	Perle med små perler	Perle og tre små perler
Korte turer i bhg.	Lek inne og ute	Perle med store perler		Egen sekk på tur
	Korte turer i/utenfor bhg.			

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

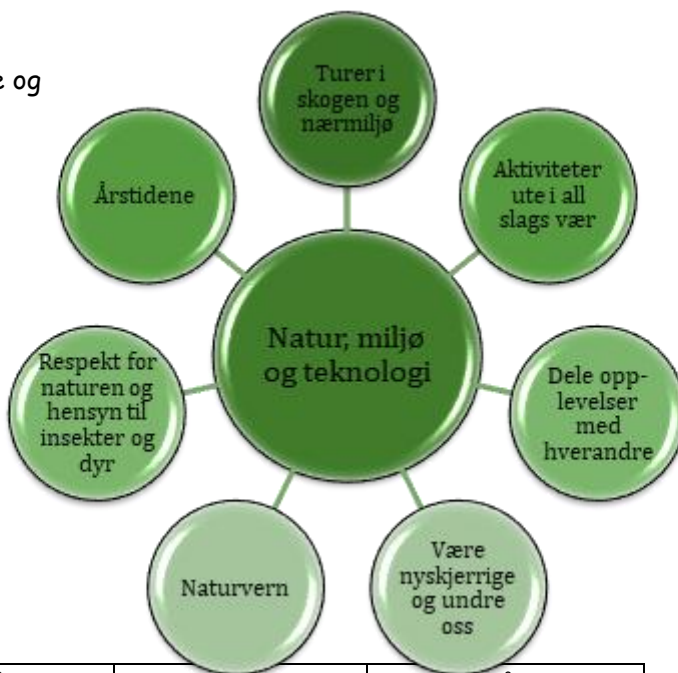
MÅL: Barnet skal utvikle egen fantasi, kreativitet og skaperglede.

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Fokus på prosess og skaperglede - ikke produkt.	Fokus på prosess og skaperglede - ikke produkt.	Fremme skaperglede og stolthet over eget arbeid.	Bruke mer avanserte teknikker innen forming. Eks: veving, snekre, fingerhekle osv.	Bruke mer avanserte teknikker innen forming. Eks: veving, snekre, fingerhekle osv.
Fingermaling.	Fingermaling.	Presentert for- og bruke ulike formingsmaterialer.	Oppfordre barna til å vise frem egne produkter.	Vise frem egne produkter
Tegne.	Tegne.	Male på ulike underlag og bruke forskjellige teknikker.	Delta på prosjekter.	Delta på prosjekter, fantasere
Modelleire.	Modelleire.	Tegne.	Tegninger m/detaljer	Tegne fra fortelling
Klosser.	Lek med klosser.	Bruke saks.	Modelleire.	Male, blande farger
Lek i sandkassa.	Lek i sandkassa	Sangleker og regelleker.	Sangleker og regelleker.	Modelleire
Sang, dans og rytme.	Sang, dans og rytme.	Bøker og eventyr, dramatisering.	Fortelle vitser.	Sangleker og regelleker
Rim og regler.	Rim og regler.	Perle med store og små perler.	Bøker og eventyr, dramatisere.	Lytte til musikk
Motivere barna til å finne egne løsninger -finne gjemte leker.	Motivere barna til å finne egne løsninger -finne gjemte leker.	Rollelek.	Klippe ulike former	Fortelle vitser
Hermelek.	Hermelek.		Fargelegge innenfor strekene.	Bøker og eventyr, dramatisere
Fysisk aktivitet.	Fysisk aktivitet.		Benevne farger.	Klippe ulike former
	Utkledning.		Fantasere ut fra bilder og fortellinger.	Fargelegge innenfor strekene
	Farger -benevning.		Lytte til musikk	Benevne farger
	Perle med store perler.			Eksperimenter
	Enkel rollelek.			

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

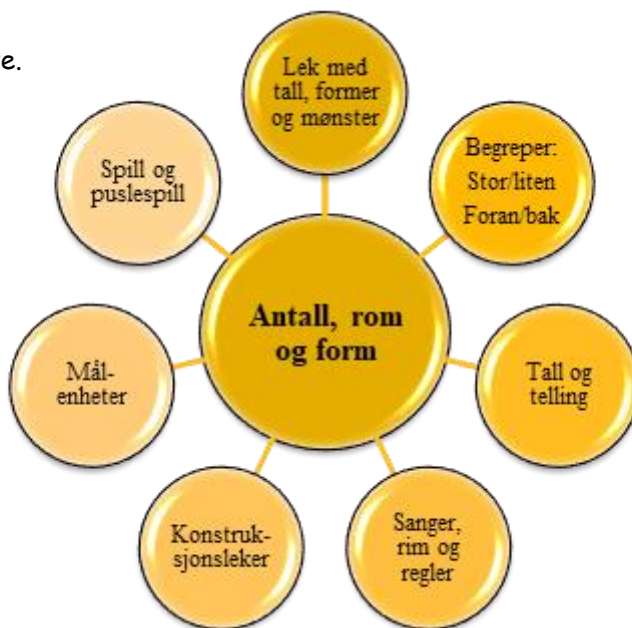
MÅL: Barnet skal få kunnskap om de ulike årstidene og undre seg over fenomener i naturen.

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Ute i all slags vær	Korte skogsturer.	Skogsturer	Skogsturer med avd. og 4-årsgruppa	Skogsturer med avd. og Tussi
Lek med vann, sand og snø	Lek ute i all slags vær	Oppslagsbøker		Tur med 5-årsgr på Læringsverkstedet bhg.
Se på småkryp	Lek med vann, sand og snø	Plukke bær og blomster	Bruke forstørrelses-glass og oppslagsbøker/iPad	Bruke forstørrelses-glass og oppslagsbøker/i-Pad
Undre oss sammen med barna	Studere småkryp	Undre oss	Respekt for naturen og ta hensyn til dyr og insekter	Vise respekt for naturen og ta hensyn til dyr og insekter.
Ta ut og legge tilbake leker	Se i bildebøker	Respekt for naturen og ta hensyn til dyr og insekter	Delta på daglige gjøremål	Skylle oppvasken
Lek med klosser	Plukke blomster og bær	Rydde	Resirkulering	Resirkulering
Aktivitesbrett	Undring	Tømme tallerken for smuler og kaste eget papir i søppelbøtta	Rusken	Rusken
Sanseleker (ta/føle, farger, lyd)	Rydde egne leker.	Rusken utenfor gjerde	Bygge med lego og andre mer avanserte konstruksjons-leker	Lego/avanserte konstruksjons-leker
Finne gjemte leker (borte –titt-tei)	Tømme tallerken for smuler og kaste eget papir i søppelbøtta	Konstruksjons-lek med duplo og klosser	Puslespill	Puslespill.
	Delta på rusken	Puslespill		Kopiere former, se likheter/ulikheter
	Bygge tårn med 4-5 klosser			
	Putte former i tilpasningsbrett			
	Enkle puslespill			

ANTALL, ROM OG FORM

MÅL: Barnet skal utvikle sin matematiske kompetanse gjennom lek og aktiviteter inne og ute.

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Bruke telling i hverdagsaktiviteter og lek	Bruke telling i hverdagsaktiviteter og lek	Telle	Telle	Løse oppgaver (begrepstrening) på Tussi og Tussitimen
Pekebøker	Bruke begreper i hverdagsaktiviteter og lek. Eks. stor/liten	Enkle spill	Lek med tall og bokstaver	Mengdetrening
Sanger, rim og regler	Enkle bøker	Kimslek	Dekke bord	Eks. spill med terning
Finne egen plass i garderoben	Sanger, rim og regler	Dekke bord	Kjenne barnehagen inne og ute	Lego, Jova, osv.
Bli kjent på egen avdeling	Bli kjent på kjøkkenet og bhg's uteområde	Bruke begreper i hverdagsaktiviteter og lek. Eks. foran/	Lek med former og mønstre	Følge reglene i enkle spill
Lek med klosser	Ta og føle på -bruke sansene	Tegne enkel hodefoting	Begrepstrening	Gjenkjenne former
Tilpasningspuslespill med få og store brikker	Tilpasningspuslespill	Lek med puter	Lotto og Memory	Fargelegge innenfor strekene
	Puttekasser	Rydde/sortere leker	Enkle spill med terning	Klippe langs en linje
	Lek med enkle puslespill	Perler	Puslespill	Kjennskap til dag, dato, mnd. og år
	Klosser og Duplo	Utforske og leke med former og mønstre	Benevne farger	Måleenheter
		Konstruksjonsleker	Hodefoting	
		Puslespill	Kimslek	
		Enkle regelleker	Klippe og lime	
			Konstruksjonsleker. Eks. lego, briotog	

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

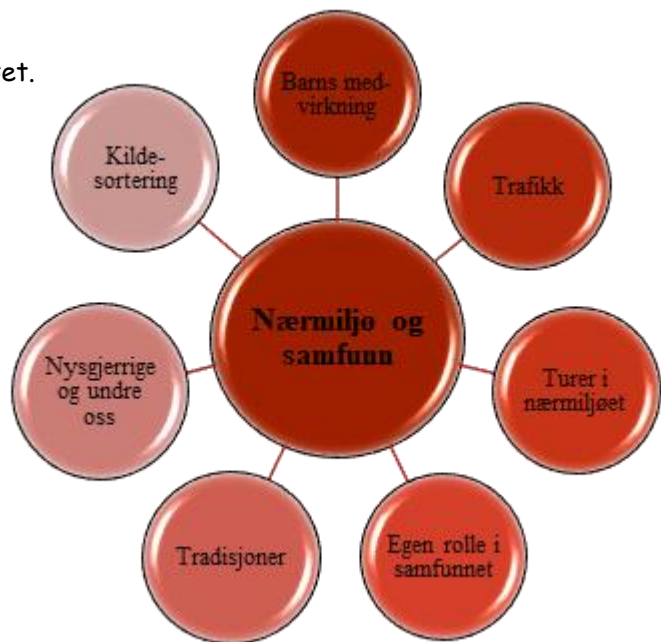
MÅL: Barna skal få kjennskap til kristne høytider, og få innblikk i andre tradisjoner og kulturer.

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Bekreft barnas følelser, bli sett	Kjenne igjen følelser og undre oss over følelses uttrykk.	Respekt for andres «nei»	Gjenkjenne/sette ord på egne og andres følelser og behov	Utrykke tanker/spørsmål og være nysgjerrige
Være god mot andre	-	Si noe positivt	Inkludere +ta hensyn	Undring over livets gang
Bruke begreper som lei deg/seg, glad/sint, min/din, ja/nei sammen med barna	Lek og aktivitet på avdelingen og i smågrupper	Hevde seg selv og egne behov	Si noe positivt	Inkludere +ta hensyn
Være med på adventsstund og karneval	Vente på tur	Får hjelp til konfliktløsning	Hevde seg selv	Se egne og andres følelser og behov.
Er tilstede når vi synger bordvers	Vise omsorg	Vente på tur, vise omsorg, dele med andre	Tid og mulighet til å løse konflikter	Si noe positivt
Undre oss sammen med barna	Dele med andre	Juleevangeliet	Vise omsorg +dele.	Løse konflikter på egenhånd evt. be om hjelp
Delta på aktiviteter knyttet til høytider	Øve på å takke for maten	Sanger knyttet til kristne høytider.	Innsikt i kulturer	Utføre oppgaver i forbindelse med kirkebesøk -
	Synge bordvers	Takke for maten	Takke for maten	Sanger knyttet til kristne høytider
	Undre oss, ta barnas spørsmål på alvor.	Skape forventninger og delta på samling/aktiviteter ved høytider/tradisjoner	Kirkebesøk til jul og påske	-
	Skape forventninger og delta på samling/aktiviteter ved høytider/tradisjoner	Undre oss og tenke høyt over mulige svar -	Lære sanger knyttet til kristne høytider	Begynnende innsikt i andre barns livssyn/tradisjoner -
			Undre seg og tenke høyt over mulige svar på vanskelige spørsmål	Tid og mulighet til å finne svar selv f.eks. på nettet
			Lage julepynt.	
			Oppmuntre barna til å tenke selv	

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

MÅL: Barnet skal utforske og oppdage nærmiljøet.

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Kjent med bhg som en arena utenfor familien	Turer i nærmiljøet	Turer i nærmiljøet	Erfare at valg og handlinger påvirker situasjonen for dem selv og andre	Barna går i Luciatog på Helse og sosialsenteret. Kan variere fra år til år
Kjent med barnehagens uteområde	Tur i skogen, til lekeplassen og til butikken	Tur i skogen, til lekeplassen og til butikken	Barna er på lengre turer og utforsker nærmiljøet	Kjent med Kirkebygden Skole. Det er to besøksdager på våren
Turer i nærmiljøet tilpasset små føtter	Vi er ute i all slags vær. Vi leker med vann, sand og snø	Delta på Ruskenaksjon - plukker vi søppel i og utenfor barnehagen	Kirkebesøk i forbindelse med jul og påske	Vi marker Samefolketsdag og blir kjent med samisk tradisjon og kultur. Barna får høre på samisk musikk
Plakat i bhg med bilder av barna selv og familien	Vi har leker tilpasset begge kjønn	Vi snakker om familie, tilhørighet og hvor vi bor	Vi markerer Samefolketsdag og blir kjent med samisk tradisjon og kultur	Trafikkreglene med Tarkus
		Barna får oppleve å være en del av Kirkebygden Barnehage	Øver på bhgéns heiarop og sanger til 17.mai	Brannvern
				Turer med Tussi til Tussiplassen og i nærmiljøet

